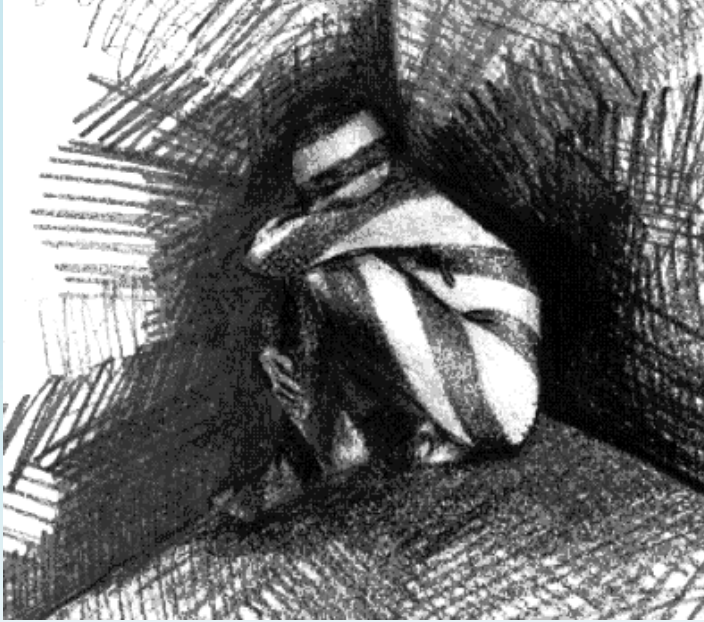

Korkuyu Beklerken

Oğuz Atay

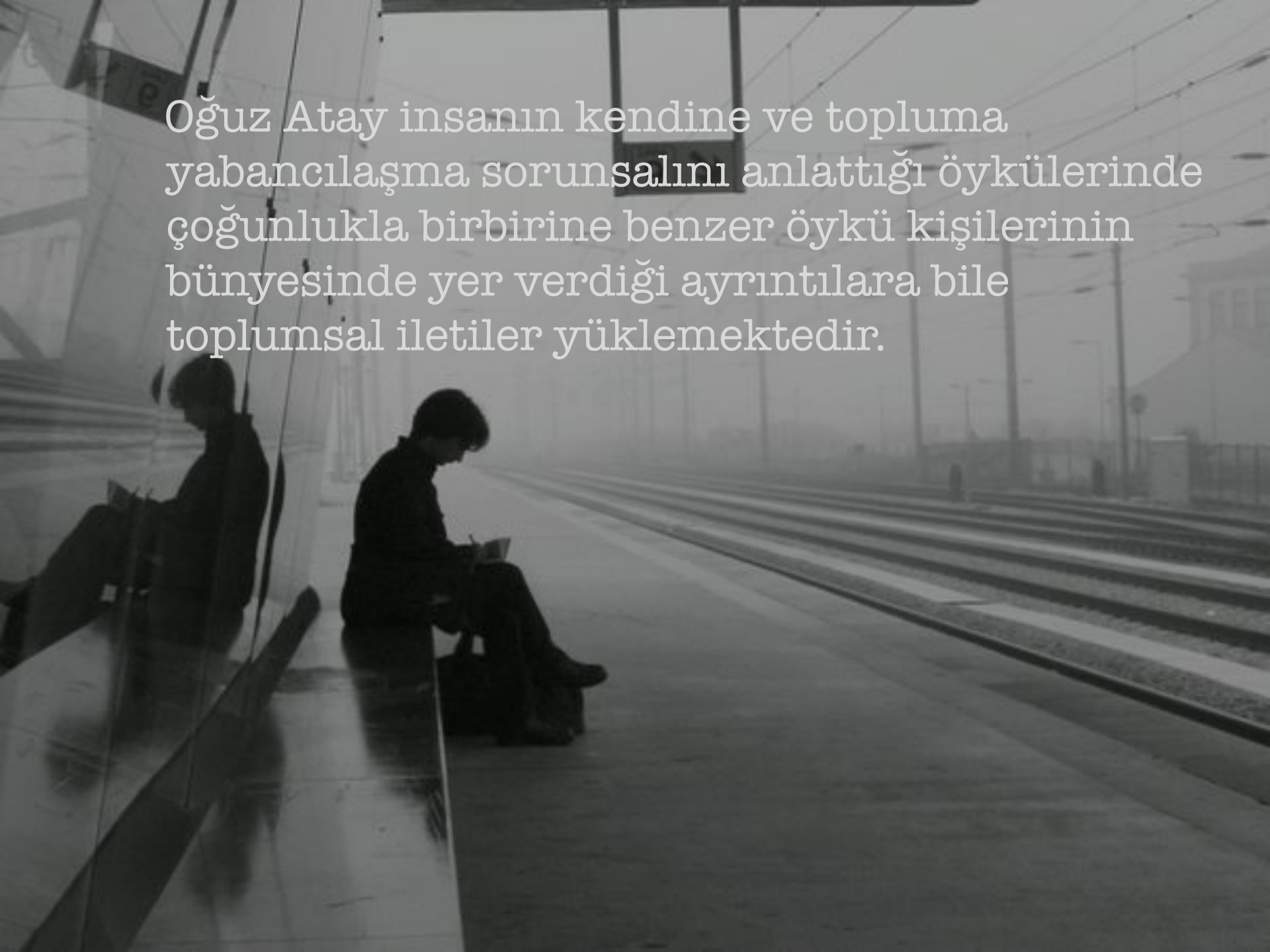

ve

YABANCILAŞMA

Sevde Kaldırođlu 11 IB-B

Oğuz Atay insanın kendine ve topluma yabancılaşma sorunlarını anlattığı öykülerinde çoğunlukla birbirine benzer öykü kişilerinin bünyesinde yer verdiği ayrıntılara bile toplumsal iletiler yüklemektedir.

- Onun kahramanları bulunduğumuz toplumda belirlediğimiz “ideal” insan ölçütlerinden uzaktır.

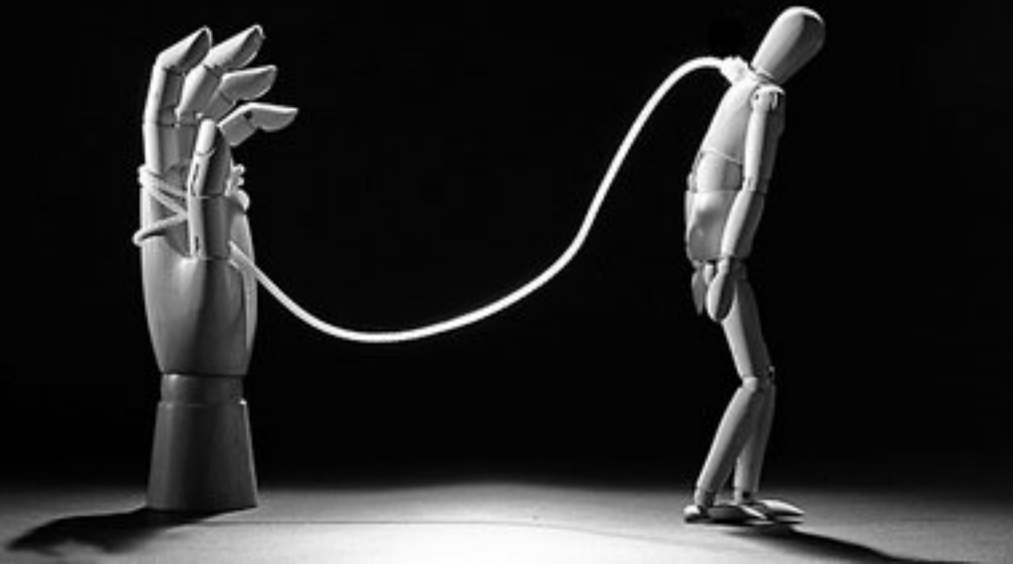

- Bu yönden ‘kahraman’ kavramıyla karşıtlık gösteren öykü kişileri aslında Atay’ın, öyküleri boyunca ustalıkla dillendirdiği **ironisinin** bir parçasıdır.

İç Monolog

– Anlatıcı, topluma yabancılaştığı gibi kendine de yabancılaşmakta, bu süreçte de düzene uyum sağlayamayan benliğini sürekli sorgulamaktadır.

- “Korkuyorsan, neden bu kadar uzakta yaşıyorsun şehirden? Neden üç evli sokağın en ucundaki evde oturuyorsun? (Atay, s. 36)”

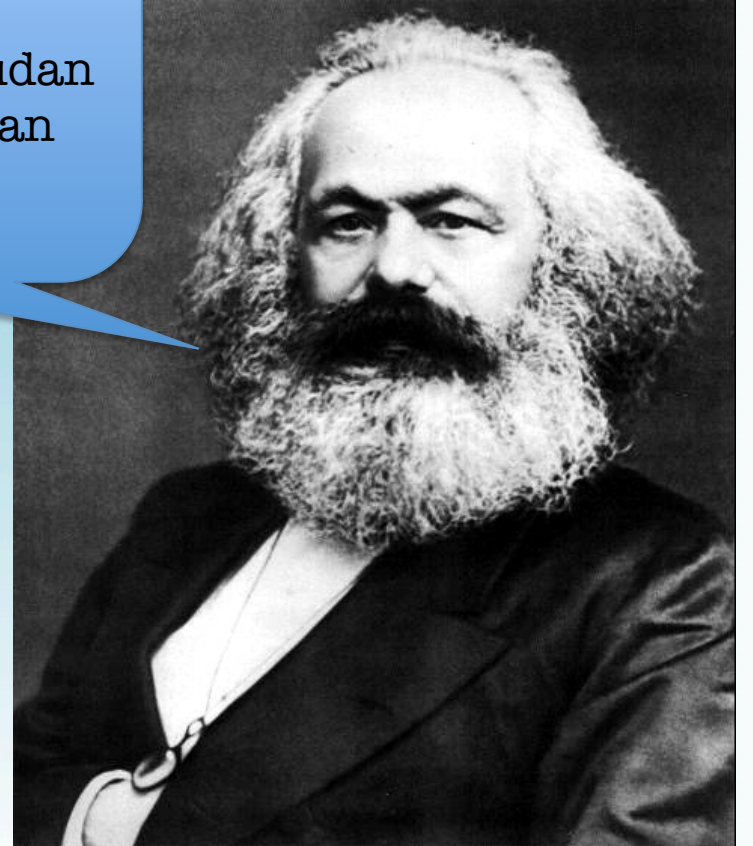
Bilinç akımı

- “Ararlarsa beni, yakında dönecek dersin.
(Yakında. Kısa bir süre sonra.) Olur. Uzaklaştı.
(Aptal herif! Yukarı çıksana.) Gel bakalım al
şunu: Bu senin, bu da yazıhane kirası. Peki sağol.
(Teşekkür etmesini bile bilmez.) (Atay, s. 48)”

Marx'ın Yabancılaşma Teorisi

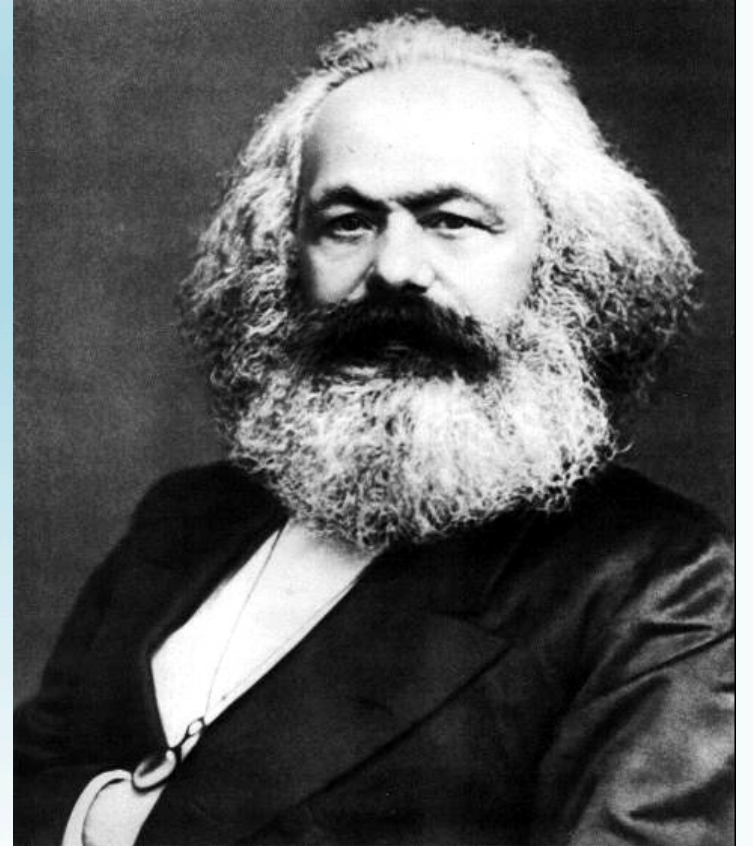
İnsanın kendi emek ürününden, kendi yaşam faaliyetinden, kendi türsel varlığından yabancılaşmasının doğrudan sonucu, insanın insandan yabancılaşmasıdır.¹

¹ K. Marks, 1844 Ekonomi ve Felsefe Elyazmaları, İng., Progress Publishers, s. 66-80.

Marx'ın Yabancılaşma Teorisi

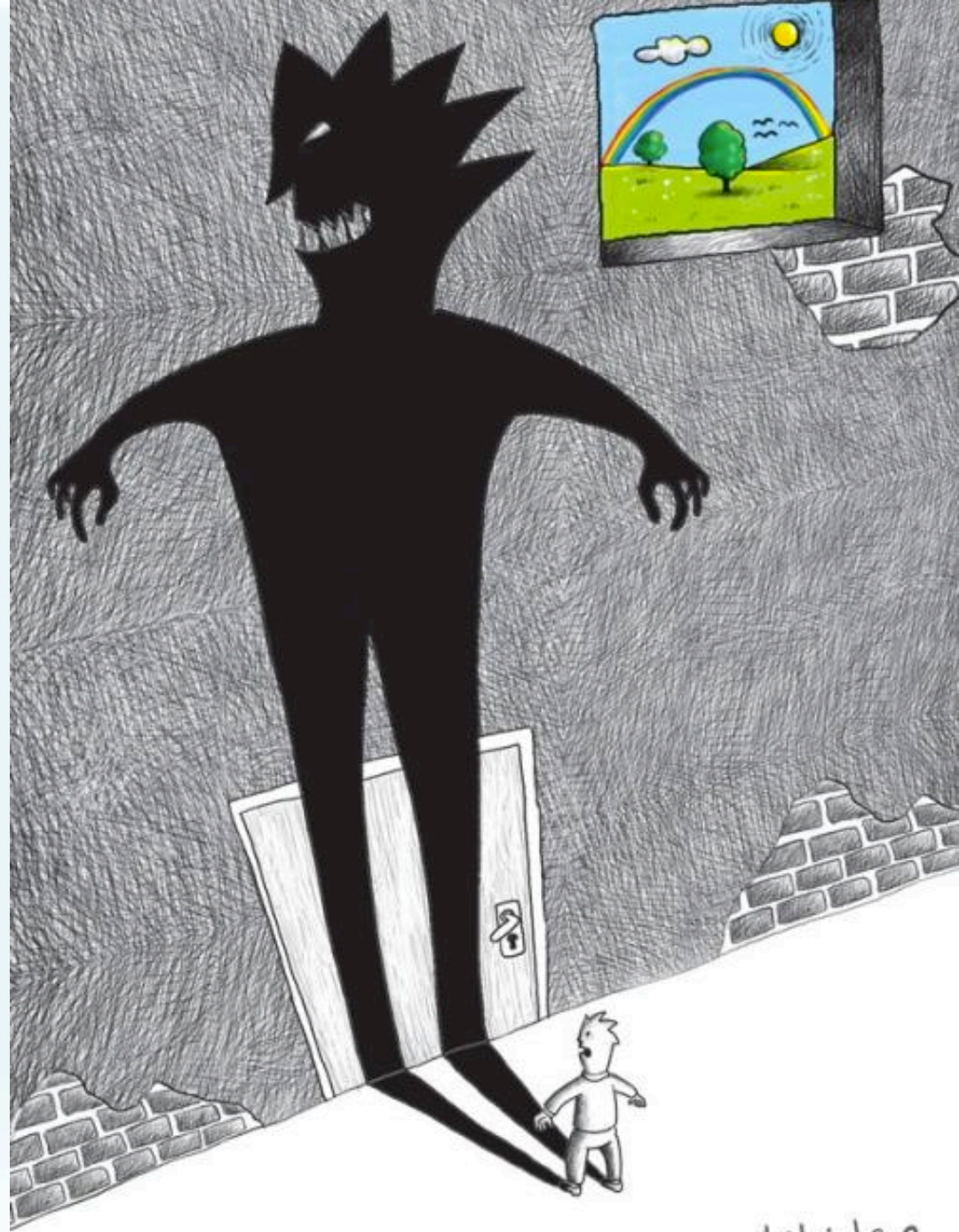
- Güçsüzlük ve Korku
- Anlamsızlık ve Güvensizlik
- Toplumdan Yalıtılma
- Kendine Yabancılaşma

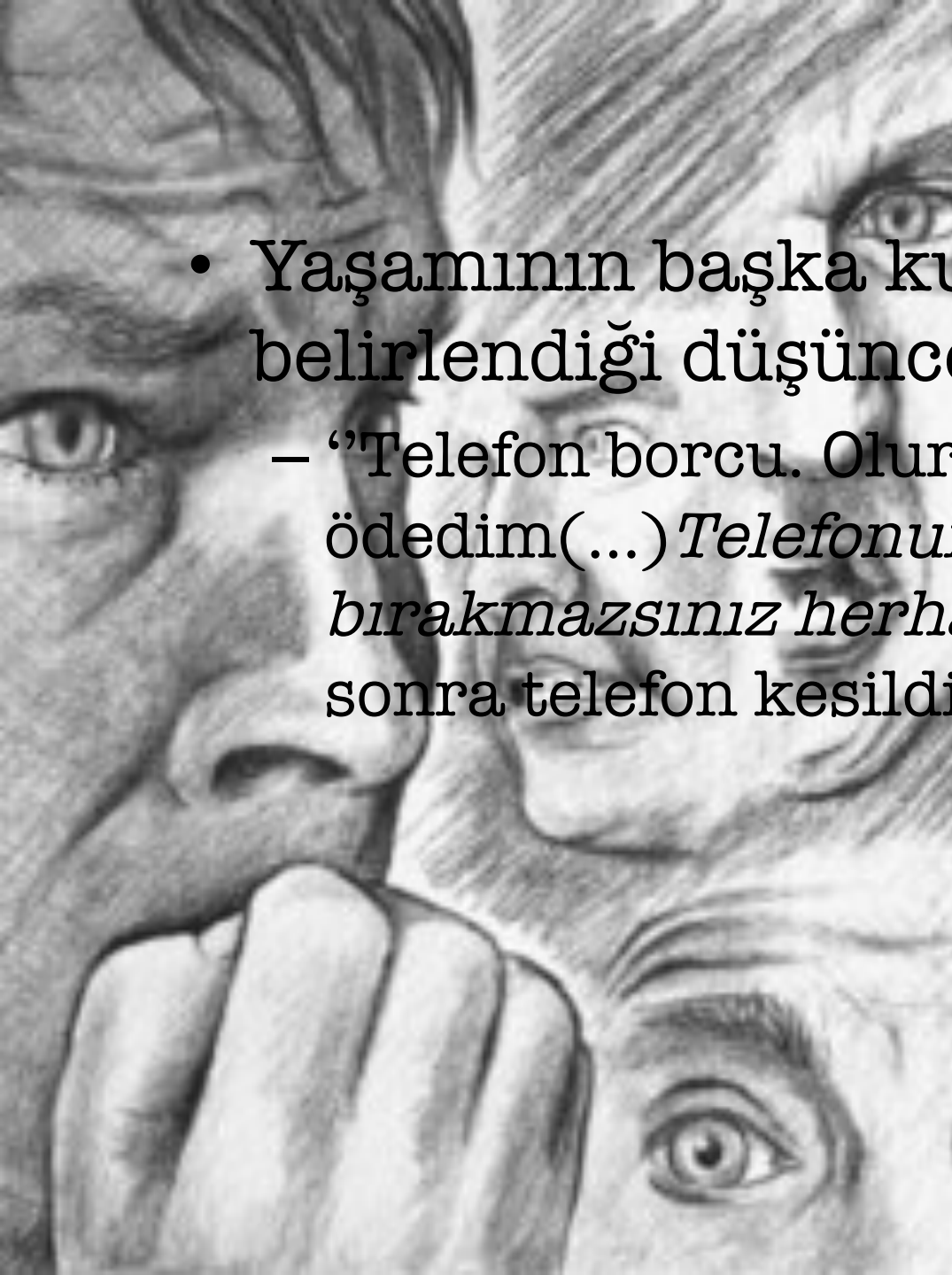

Güçsüzlük ve Korku

Kendi
gölgesinden bile
korkan bir
başkahraman

-
- Yaşamının başka kurumlar tarafınca belirlendiği düşünçesi
    - “Telefon borcu. Olur mu? Daha yeni ödedim(...) *Telefonunuzu kesmek zorunda bırakmazsınız herhalde bizi?(...)* Üç gün sonra telefon kesildi. (Atay, s. 55)”

Anlamsızlık ve Güvensizlik

- Yaşama anlam kazandırma çabası
“Ertesi gün için planım vardı, aşurem vardı, dayanabilirdim. (Atay, s. 58)”

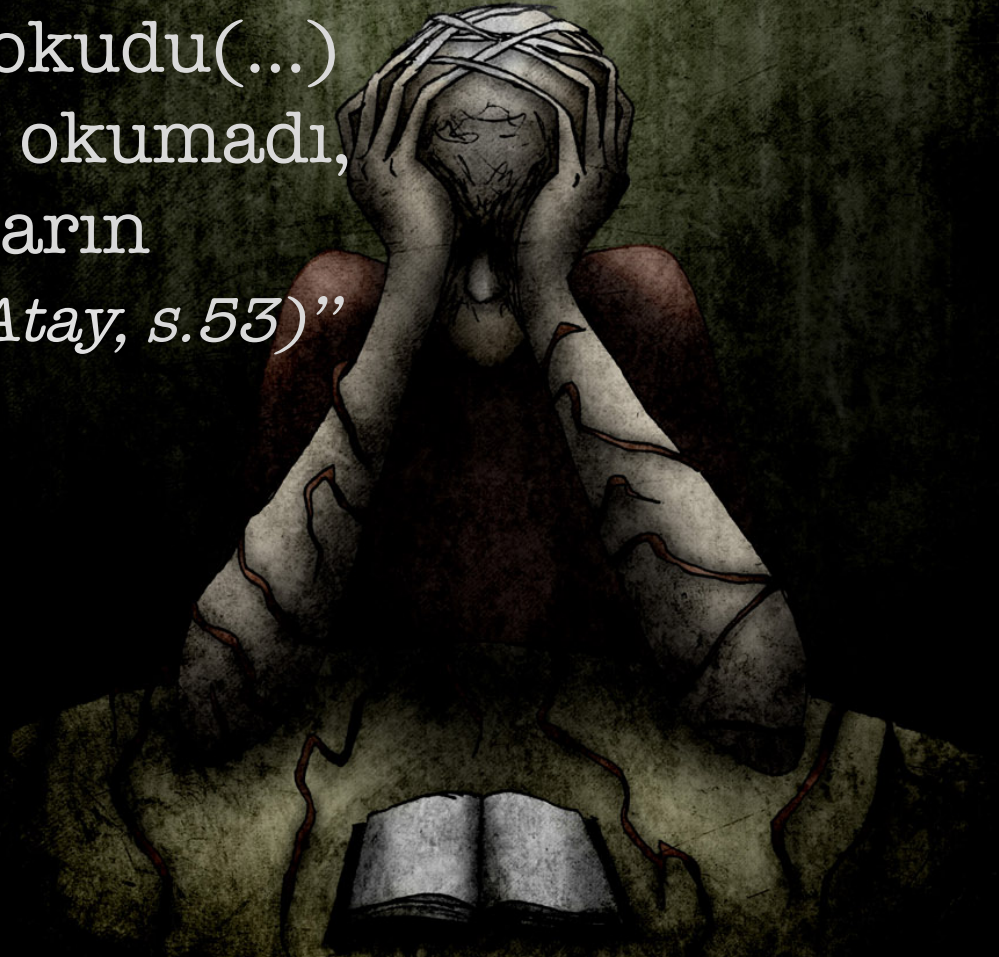
İnsanlara güvensizlik

“Öğlene kadar ön bahçede oturdum. (Altı kişi geçti-hepsi erkek. Birinden şüphelendim. Benim önümden geçerken biraz yavaşladı sanıyorum.) (Atay, s. 54-55)”

Kendine güvensizlik

“Evet, büyük şehirlerde doğdu, yirmi sekiz yaşına kadar çeşitli üniversitelerde(yalan) eğitim gördü(...)Hayır, iyi bir eğitim görmedi, fakat bazı eserler okudu(...) Hayır, bazı eserler okumadı, sadece bazı yazarların adlarını öğrendi.(Atay, s.53)”

Toplumdan Yalıtlanma

- **Kalabalığın içinde yalnızlık**

“Evet, yabancılarla dolu, bana yabancı olanlarla dolu, ucsuz bucaksız bir denizin ortasında yalnız başıma kalmıştım. (Atay, s. 55)”

Kendine Yabancılaşma

“Fakat mesele bu değildi; mesele bir şeyleri sıcak bir çorbanın kokusunu duyar gibi hissedebilmekti. Bense bunu hiç becerememiştim. Ne tabiatı ne insanları ne de olup bitenleri hiç sevmemiştim; kendimi bile kendi yaptıklarımı bile.
(Atay, s. 61)”

Tektipleşme

Kendi olamama

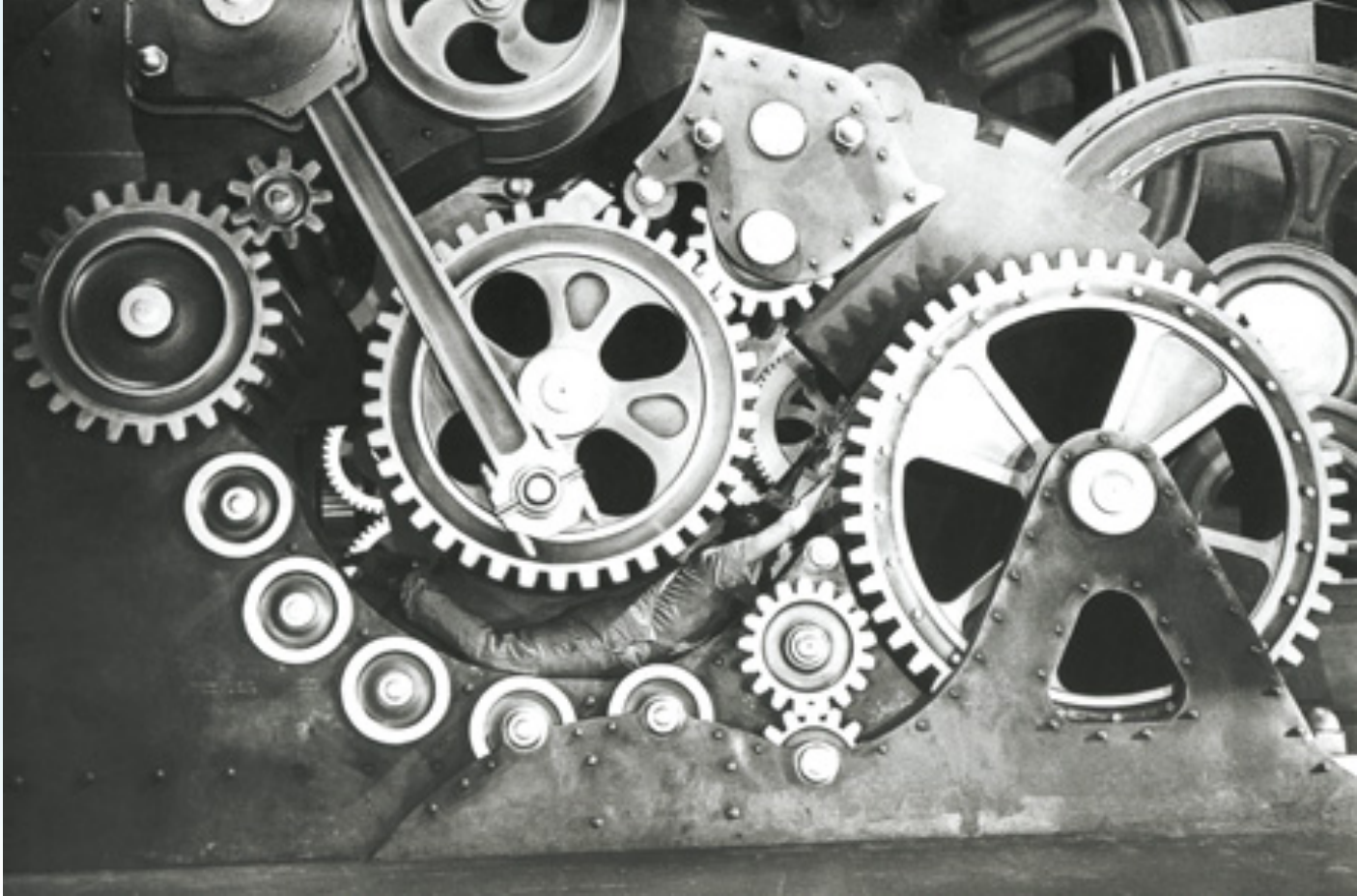
“Ben bir şeyin taklidiydim; fakat, aslımı bile doğru dürüst öğrenememiştim.(...) Yarabbim ne korkunçtu! Belki de birilerinden duymuştum, onlar da başka birilerinden duymuştu, başka birileri de... (Atay, s. 61-62)”

Tüketimin davranışsal olarak
yerleşikleşmesi:

KAPİTALİZM

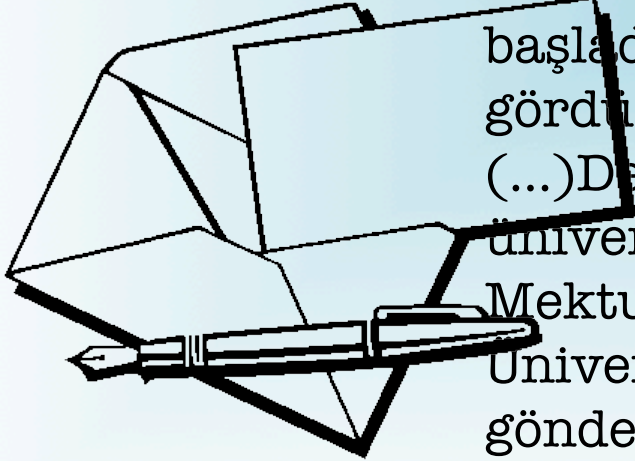
Mektup

Oğuz Atay'ın öykülerinde
sık sık yer verdiği
'mektup' imgesi
birbirinden uzaklaşan
insanların tek iletişim
yolunu temsil ederken
"Korkuyu
Beklerken"deki
bilinmeyen dilde mektup
**birbirine yabancılaşmış
insanların
iletişimsizliğini**
vurgular.

Morde ratesden,
Esur tinda serg!
Teslarom portog tis
ugor anleter, ferto
tagan ugotahenc
metoy-doscent zist.
Norgunk!

UBOR-METENGA

- Oğuz Atay, öyküsünde kahramanına mektupla yabancı dil dersleri aldırır ve yine mektupla üniversiteyi bitirtir; bu yönden Atay eğitim sisteminin sığılığıyla alay eder adeta.

“Mektupla yabancı dil dersleri almaya başladım(...)Bir gün de gazetenin birinde gördüğüm halk üniversitesine yazıldım. (...)Dersleri çok zor bulmadım.(...)Mektup üniversitesini pekiyi dereceyle bitirdim. Mektup kursunda üçüncü sınıfa geçtim. Üniversiteden postayla bir de diploma gönderdiler. (Atay, s. 74-75)”

- İkramiye kazanan anlatıcınının mektup üniversitesine girip kolaylıkla diploma alması **parayla, eğitimin satın alınabileceğinin bir göstergesidir.**

Toplumun Sınıfları

Öğretim üyesi

“Öğretim üyesi. İnsanın kartvizitine yazabileceği bir altlık, adını alttan besleyen bir destek.(...)Şimdi onun arabası var, katı var; bir insanın daha başka neyi olabilir?(Atay, s.42)”

Banka müdürü

Avukat

ANLATICI

“(...)ben de bir iki görüş ileri sürdüm. (Belki bana bir tuhaf bakarlardı diye o sırada başımı kaldırmadım.) (Atay, s.45)”

Bakkal çırağı

Hanın kapıcısı

Hizmetçi

Kazıcılar

“Okuma yazma bilmez ki.(Atay, s.38)”

Kapitalist sistemi yöneten **para** unsuru 'ikramiye' adı altında anlatıcının eline geçmiş, ona ekonomik gücüyle toplumda üst sınıflara tırmanma olanağı sağlamıştır; ancak anlatıcı bu imkanı kullanmaz, **toplumdan ve kendinden gittikçe daha da uzaklaşmaya devam eder**, nitekim sistemin çarklarını döndüren para onun **manevi boşluğunu doldurmaya yetmemiştir**.

"Param vardı, yiyeceğim vardı, kitabım, evim her şeyim vardı; fakat isteğim yoktu. (Atay, s. 89)"

Yabancılaşmaya karşı sessiz isyan

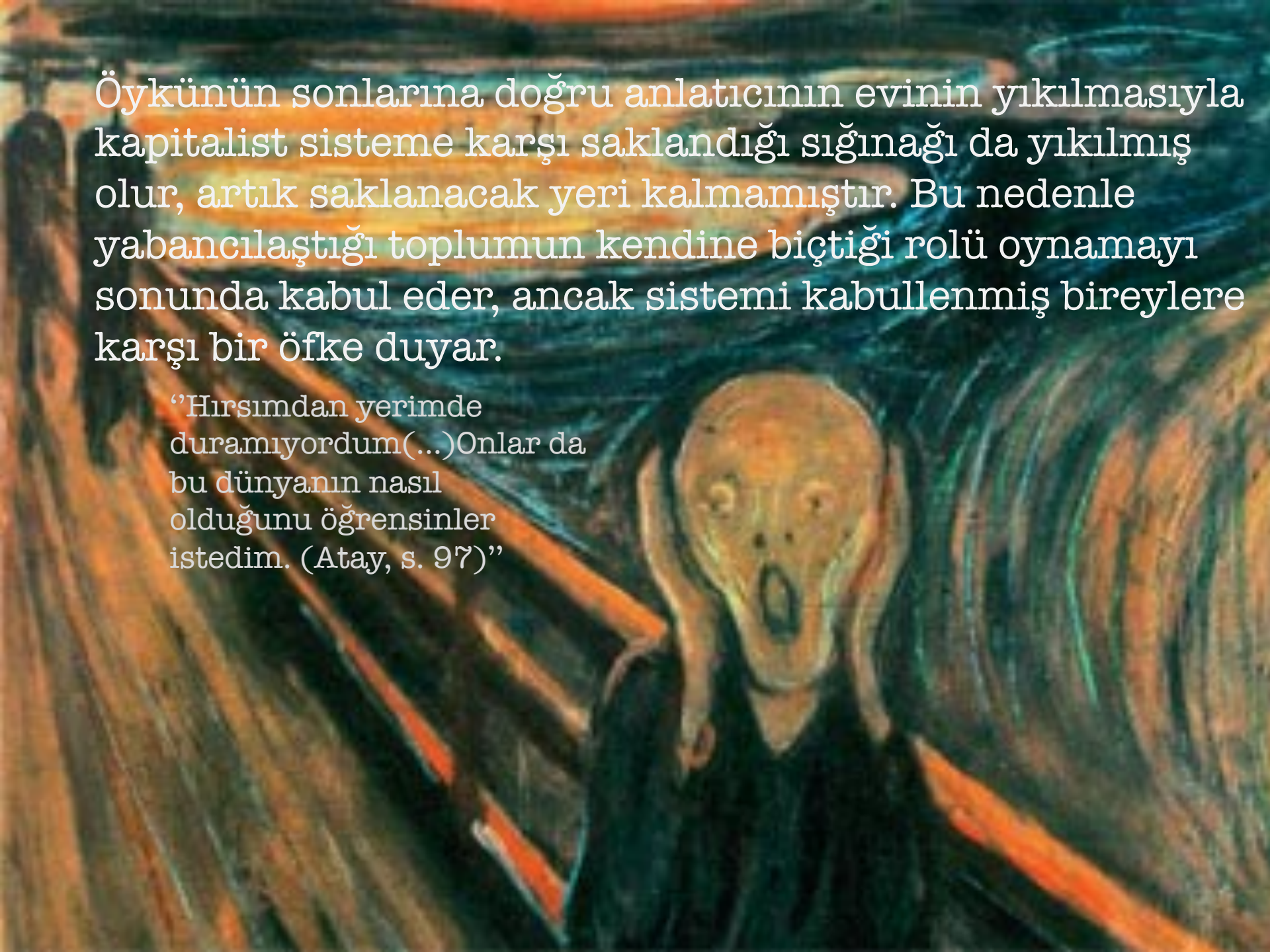
“Konuşmalıydım, bağırmalıydım, öğrenmeliydim. Mektupla doktora yapmalıydım; mektupla doçent, mektupla profesör olmalıydım. Resim bilgimi, genel kültürümü mektupla ilerletmeliydim. Mektupla bir üniversiteye öğretim üyesi olmalıydım; belki bir süre sonra da mektupla üniversitede ders vermeye başlamalıydım. Her şeyden önce konuşmalıydım. Ayağa kalktım. Hemen başlamalıydım, bir şeyler söylemeliydim. Konuşmayı unutmak üzereydim. Kendimi anlatmalıydım. Kendimi göstermeliydim. Bir yerlere başvurmalıydım. (Atay, s. 78)”

Öykünün sonlarına doğru anlatıcının evinin yıkılmasıyla kapitalist sisteme karşı saklandığı sığınağı da yıkılmış olur, artık saklanacak yeri kalmamıştır. Bu nedenle yabancılaştığı toplumun kendine biçtiği rolü oynamayı sonunda kabul eder, ancak sistemi kabullenmiş bireylere karşı bir öfke duyar.

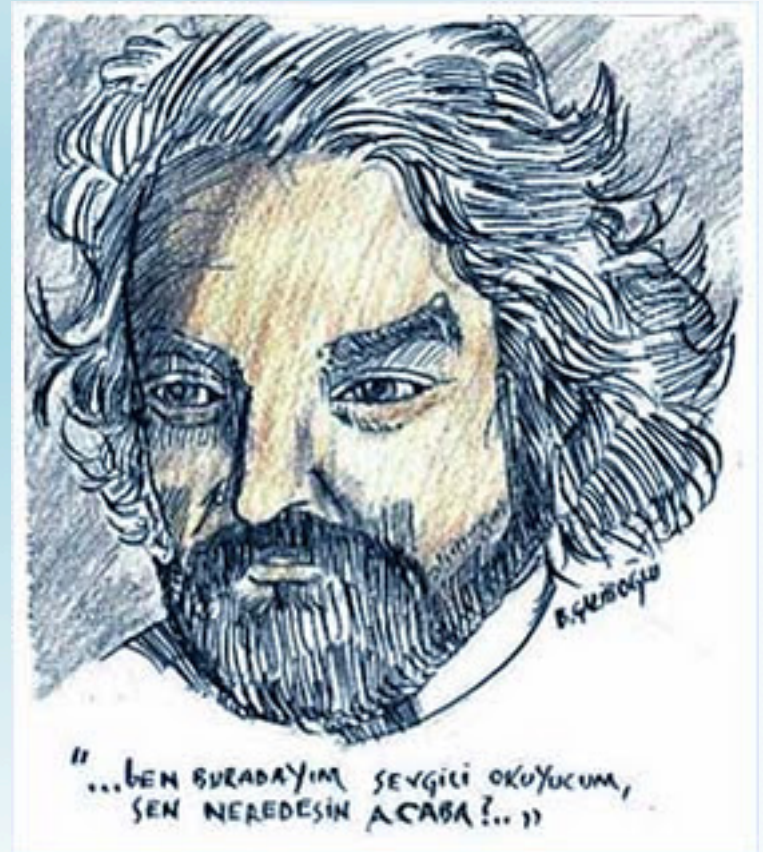
“Hırsımdan yerimde duramıyordum(...)Onlar da bu dünyanın nasıl olduğunu öğrensinler istedim. (Atay, s. 97)”

Öykünün sonunda anlatıcı son bir kez benimsediği ilkelerine olan bağlılığını gösterir; bulunduğu toplumda bir fark yaratmayacağını bile bile suçunu -diğer insanları “bu dünyanın nasıl olduğu” konusunda uyardığını- itiraf eder.

Öğuz Atay, “Korkuyu Beklerken”ı sonlandırırken bir bakıma okura seslenir; insanların kendine ve birbirine yabancılaşması tehdidini öykü mektuplarıyla her okurun bilincine sızdığını itiraf eder ve yüreklilikle ekler: “*Kimseden korkum yok*”.

KAYNAKÇA

- http://gurcancicek.blogspot.com/2010_12_01_archive.html
- <http://www.hafif.org/yazi/yabancilasma-1>
- http://www.cabinetmagazine.org/issues/11/chaplin_1.jpg
- http://www3.bobiler.org/upload/all/250/korkuyu_resmetmece_kendi_golgesinden_kor_2505699872.jpg
- <http://www.sosyalistforum.net/marks-okumalari/8995-1844-ekonomi-ve-felsefe-elyazmalarindan.html>
- <http://sacredimperfections.files.wordpress.com/2010/07/consumerism1.jpg>
- <http://www.colorado.edu/journals/standards/V5N2/PERFORMANCE/sabu.html>
- <http://www.nuveforum.net/878-toplumsal-kavramlar/60483-alienation-yabancilasma-marxin-yabancilasma-teorisi/>
- <http://ucnoktaforizma.wordpress.com/2011/04/16/yabancilasma/>
- http://fc01.deviantart.net/fs70/i/2011/205/3/c/distrustfulness_by_hicherry-d41iq0n.jpg
- http://profile.ak.fbcdn.net/hprofile-ak-snc4/50353_151956214843335_3491_n.jpg
- http://fc01.deviantart.net/fs34/f/2008/306/e/7/A_Lack_of_Confidence_by_thorcx.jpg

- http://www.toplumsalbilinc.org/forum/index.php?topic=14024.0http://fc00.deviantart.net/fs70/i/2010/148/d/f/lonely_in_a_crowd_WIP_by_starry_girl.jpg
- http://fc01.deviantart.net/fs24/f/2007/341/5/3/Losing_Identity_by_danijeL_one.jpg
- http://www.tfsi1.com/images/i_2.4-Filter-Standardization.jpg
- <http://seattletimes.nwsourc.com/ABPub/2009/02/03/2008703493.gif>
- http://fc00.deviantart.net/fs70/i/2010/191/1/2/Money_Isn_t_Everything_by_Rychee.jpg
- http://2.bp.blogspot.com/_kpECTCEV1VM/Se8rQhf-Zwl/AAAAAAAAAANg/fPd5JFksWyQ/s320/ciglik.jpg
- <http://www.funfacts.com.au/images/letter1.gif>
- <http://smbest.files.wordpress.com/2011/08/logo1-stream-of-consciousness.jpg>
- <http://karanliksefonisi.blogspot.com/2009/05/sevgili-paradox-adam-s.html>
- http://3.bp.blogspot.com/_2wAaRbT6YsI/Sr-MVTOYz3I/AAAAAAAAAAr0/KRmywFzvg20/s320/oguz_atay.jpg